

Виходить у Львові
що дні (крім неділь і
тр. кат. субот) о 5-ї
годині по полудні.

РЕДАКЦІЯ
і Адміністрація: ули-
ца Чарнецького ч. 10.
ПІСЬМА приймають
ся лише франковані.

РУКОПИСІ
вертаються ся лиши на
окреме жадане і за здо-
женем оплати пошт.

РЕКЛАМАЦІЇ
незапечатані вільні від
оплати поштової.

НАРОДНА ЧАСОПІСЬ

Додаток до „Газети Львівської“.

Передплата у Львові
в бюрі днівників
часаж Гавмана ч. 9 і
в п. к. Староствах на
провінції:

на цілий рік К 4·80
на пів року К 2·40
на четверть року К 1·20
місячно . . . К — 40
Поодиноке число 2 с.

З поштовою пере-
силькою:
на цілий рік К 10·80
на пів року К 5·40
на четверть р. К 2·70
місячно . . . К — 90
Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

Фінансове положення держави. — Зміна турецького кабінету. — Положення в Персії

З нагоди розправи над бюджетовою пропозицією представив міністер скарбу Залескій в основному фінансові виводи сучасний стан австрійських фінансів, незвичайний зрист видатків наслідком загального розвитку і постулу держави а не менше також наслідком змагання народних представителів до вдоволення популярним потребам виборчих верств і вказав на те, що мимо всеї прихильності для назаваних в горі домагань в цілі поправи долі урядників, земельничників, учительів і тп., не може вступити на дорогу дальнішого обдовжування держави, що в найближчій будущині довело би до нещастя всего населення і що одиноким способом в обдумані відповідних жерел доходу, якими би можна покрити ті великі запотребовання, бо найважливішою задачею розумної фінансової господарки є удержання бюджетової рівноваги.

Промова міністра скарбу зробила велике враження і причинила ся до отверзення посоль-

скої палати, котра забрала ся до розправи над податковими предложеннями, доси так немилими для народних представителів.

На фінансове положене держави звернула пильну бачість також палата панів а колишній міністер скарбу Пленер предложив вже звіт про бюджетову провізорию, в котрім вправді поручав до ухвалення фінансове предложение, однак піддав фінансову політику правительства строгій критиці і висловлює домагання, щоби залишено систему безнастаниго затягнання довгів.

Др. Пленер подав в звіті виказ степеновання видатків і намірену кредитову операцію, котра буде вимагати 504·77 міліонів корон, а піврічне збільшене відсотків від того буде вносити 2·15 міліонів. Дочисливши до того 7·15 міліонову квоту, 4·7 для кр. оборони, 26 міл. для поправи урядничих плат (включно з дорожнім додатком 12·5 міл. корон), 4 міліони на меліораційний фонд, отже остат відкритого запотребовання 44·1 міл. кор., а з додатком довгів на звичайні видатки, вносить недобір 95·65 міліонів.

Звітник бачить однак не в тім трудність, наколиб ся проява відносина ся до сего року, але поважні суми викликають у него звичайне від довгих вже літ обдовжування держави і до-

повниє виводи міністра скарбу про зрист державних видатків порівнанем з минувшим десятилітєм і подробицями про зрист видатків.

Від 1890 до 1900 піднесли ся всі чисті видатки з 701·7 міл. кор. на 940·7 міл., отже о 324%, а від 1900 до 1910 на 1647·5 міл., отже о 75·13%.

В посліднім десятилітю підвищене видатків більше як подвоїло ся. До того причинили ся:

Спільні видатки: 1890 — 122·8 міл. кор., 1900 — 137·6 міл. а 1910 — 191·5 міл. кор.; в попереднім десятилітю піднесли ся отже спільні видатки о 12·04 проц., в посліднім десятилітю о 39 проц.; чистий видаток державного довгу 1890 — 294·9 міл., 1900 — 41·2 міл. кор., 1910 — 475 міл. кор., отже в попереднім десятилітю маємо зрист о 15·6 проц., в останнім о 42·3 проц. Адміністрації видатки 1910 — 231·9 міл., 1900 — 408·4 міл., 1910 — 927·9 міліонів, отже підвишка в попереднім десятилітю виносила 762 проц., в останнім 127·4 проц.

Головна причина трудного фінансового положення лежить отже в щорічнім степенованню адміністраційних видатків. Правительство приймає яко правильне степеноване всіх ресортових потреб пересічну квоту 40 міл., которую

За один цвіт.

(З англійського — Г. Людвіга).

Граф Клервіль саме віддавав свою дочку, одинаку Йолянду за маркіза Кергюе, потомка старинного роду з Бретані.

Церемонія скінчила ся, і двері церкви отворилися, показуючи великий престол украсений цвітами і освітленим. З дверей прибраних зеленими гірляндами вийшла молода пара під звук дзвонів на дзвіниці. Ціла природа немов би вкрила ся святочним одягом; солодкий запах весняних цвітів наповняв воздух, лісні птиці мило співали, а промінє сонця лагідно спливало на голови обох молодят. Одна була хороша і мила і в своїй легкій білій одязі і весільнім серпанку виглядала мов ангел, що злетів з неба на землю; молодий, благородний і лицарський, глядів в великою любовю на хорошу дівчину, що опирала ся на його рамени. Зібрані селяни були в святочних одягах, мужчини з пестрими стяжками на грудях, дівчата з цвітами в корсетах, а всі витали молоду пару радістними скінчиками: «Некай живе молода пара! Многі літа панні Йолянди!»

Церква в Клервіль стояла на високій скалистій горі, куди можна було дістати ся лише стрімкою крутою вічкою ся стежкою, що в кількох місяцях мала виковані в скалі сходи. Іншої дороги до тієї церкви не було.

Весільна дружина, сияюча богатими уборами, золотом, сріблом і шовками, проводжена

радістно настроєною товорою, сходила тою хорошою дорогою до своїх новозів, що ждали на ній в долині і молодий, урадуваний одушевленим і очевидною прихильностю, оказуваними цим молодій жені, сказав до неї ніжно:

— Бачиш люба, яка дорога ти тим добрим людям; они тебе ніколи не забудуть; мені здається ся, що они мають до мене жаль за те, що забираю їм іх доброго ангела.

Молода усміхнула ся і обернула ся відтак до свого вітця:

— Такий хороший день, тату, чи не могли би ми пішки до дому пійти?

— Дуже радо, моя дитино, коли собі того бажаєш — відповів отець і ціла весільна дружина пустила ся пішки седом до замку Клервіль, що лежав по другій стороні долини. Лиш мати і інші старші гости іхали позаду повозами. Йолянда, опираючи ся на рамени свого молодого мужа, задержувала ся часто коло низьких хат, де бідні мужчини і жінки, що задля старости або недуги не годні були вийти до церкви, ждали в дверех, аби бачити переходячу пару. Для кожного з них мала она якесь слівце потіхи, усміх і неодна дрожжача рука і неодин слабий голос підносилися, аби її благословити.

Веселе товариство дійшло так до ракруту вузької дороги і там задержало ся — напроти них порушав ся похоронний похід. То був бідний похорон; на домовині, на котрій лежало тіло молодої дівчини, прикриті простим білим полотном, не було ніяких відзнак і ні один цвіт, ні одна зелена галузка не вкривала її, хоч на дворі була хороша весна. За марами ішов поволі, з лицем закритим долонями і з

похиленою головою, бідно одітій чоловік. На від весільного походу Клервіль задержалися люди, що несли мари і хотіли війти з дороги, але той, що ішов за домовиною, підняв голову і глянув дико на веселу дружину, що свою багатою одяжю і усміхненими розрадуваними лицями немов би глумила ся з его смутку і болю.

— Ідіть далі — сказав хріпким голосом до несучих марі, але ті не рушалися. Тоді виступив наперед граф Клервіль і сказав поважно:

— Честь помершим, приятелі, уступіть на бік і перепустіть похорон.

Его сейчас послухано і похорон рушив дальше попри весільну дружину, що з почестию розступила ся; панове поздорвали капелюхи, дами поважно хрестилися.

Коли домовину несено попри молоду, она ведена чувством милосердя, відляла від своєї китиці на грудях один цвіт і лагідно положила его на покривало. Ідучий за домовиною мужчина побачив то і вид його лиця трохи злагіднів; відтак знов закрив лице руками і почав тихо плакати.

— Хто той чоловік? — спитав граф Клервіль.

— Не знаю, ласкавий пане — відповів запитаний. — То якийсь чужинець; він заїхав перед кількома днями до гостинниці з свою сестрою; она була вже умираюча і здається ся, що він її незвичайно любив і коли она померла клаяк як поганин і грозив комусь кулаками. Нині сказав я єму, що ще вчасно на похорон і що новини важдати аж весіле скінчить ся, але він не хотів мене слухати.

однак дуже часто перевищено, але хоч би єї удержати можна, то все она за висока. Рішучі опадності, зменшені урядничих сил і залишені нових будівель могли значно зменшити видатки.

Потреба також конче обмежити адміністративні видатки тим більше, що до теперішніх видатків ще прийдуть нові. Передовсім сподіватись треба значного зросту видатків на спільні потреби монархії, котрих щорічні високі затримання містяться в програмі делегацій предложеній на найближче п'ятиріччя, а про першу рату на 1912 р. була вже в горі загадка.

Поправа плат урядників і державної служби перевишила значно подані в звіті квоти. Але сим не закінчується справа в найближшій часі.

Окрім сподіваних значних видатків, яких вимагати буде суспільне обезпечення, нациарають ріжні парламентарні клуби на почини будови водних шляхів і регуляції рік, а то також потягне за собою величезні видатки, хоч би они були розложенні на довші літа. Домагання будови водних шляхів, висунене на саме чоло фінансової політики і необчислений ще докладно начерк місцевих залізниць. Се дуже важливі пропозиції від десяти літ веденої системи призначання з політично - парламентарних причин великих видатків, котрі не дадуться легко подати в загальному фінансовому положенні, щоби лише вдоволені ріжним популярним бажанням всіх парламентарних груп і країв залини хід парламентарної машини.

В таких обставинах трудно витворити

собі в будущій образ фінансів, бо годі знати, які популярні бажання виринуть в найближчих роках і будуть ухвалені. Міністер скарбу в своїй послідній промові вказав на небезпечність цієї системи, а звітник палати панів не потребував більше до сего нічого додавати, можна тільки бажати, щоби ті остероги мали добре наслідки.

Рівнобіжно з популярним змаганням степеновання видатків проявляється опір противників податків або підвищення теперішніх.

Навіт при найбільшій ощадності і твердій руці противників домагань, потребують фінанси нових доходів, а загальний дохід виказаний в нових предложеннях податкових виносив би річно около 48 міліонів корон. Чи ті нові предложення будуть ухвалені без зміни, чи не будуть значно підвищені з оглядом на поважну участь в тих доходах країн фінансів, не можна ще тепер сказати. З тих посередників податків мають країн фінанси дістати засоби потрібні на поправу учительських плат.

Щоби завести лад в державних фінансах, треба конче нових доходів, окрім дотеперішніх з податків, щоби оплатити відсотки від позички на інвестиції для війська і флоту, котрі щорічно будуть виносити понад 100 міліонів.

З Константинополя доносять: Переговори між більшістю палат посадів і опозицією тривали вчера цілий день. Супротив трудностій, які виринули із становища султана, котрій не хоче згодитися на розширення палати, молодотурки вказують більшу охоту до уступок і мали вже прийняти частину усіх вимог опозиції поки що в справі знесення стану

облоги і заборони виданої урядникам належати до політичних клубів. Молодотурецькі відповідники мали також згодитися на уступлення теперішнього кабінету і покликані на великого візира Гільмі паші або амбасадора в Лондоні Тевфіка. Головна трудність лежить в клубі кабінету, бо молодотурки жадають, аби війшло до него кількох їх сторонників.

Пізніша телеграма в тій справі доноситься: Переговори ведені від довшого часу між опозицією а більшістю розбилися. Молодотурки заявили, що порозуміння можливе лише на основі реконструкції кабінету з Сайдом пашою на чолі. В молодотурецьких кругах заявляють, що до зміненого кабінету вийдуть самі молодотурки. Дискусію над зміною конституції відложено до позавтра.

З Персії доносять, що регент в порозумінні з кабінетом розвязав меджіліс. Перське правительство прийшло посліднє ультіматум Росії, по зміні зробленій російським правителством в другій точці. Російський посол телеграфував о приняті російських умов. Віце-губернатор Тебрісу доносить, що Росіяни в борбі не щадили перські жінки і діти. Досі в борбі погибло 500 Персів. Росіяни обсадили всі будинки правительства і станиці телеграфу. В Решт убито багатьох представників уряду. До Персії прибувають все нові відділи російських війск.

— Хто є та молода пані? — спитав мужчина ідучий за домовиною, коли похорон дійшов до церкви.

— Та молода? То панна Йолянда Клервіль — відповіли їй.

— Пішли їй Боже щастя! — промовив тихо і пішов до церкви.

* * *

Минуло двадцять літ від тієї хвилі. У Франції вибухла революція. В провінції Вандей війна дійшла до найбільшої лютості і республіканське правительство виславо одного з своїх членів до Нант з приказом ужити строгих і успішних засуджень проти сторонників давнього королівства.

Відповідно до того велів той чоловік, називався Каррієр, уважніти велике число підозріхів і посадити їх у страшній вязниці Ст. П'єр над берегом ріки Льоарі. Але помимо того, що засудженіх кожедо дня масами топили в річці, вязниця була все переповнена.

В одній великій низькій салі Каррієр проводив тому страшному судові. Уважніших по-ділено на дві партії: обжалованіх і засуджених; перша партія скоро зменшалася, друга збільшалася, а вкінці постановив Каррієр прикорити засуджені і відстутили від всяких форм, просто розпоряджався сам жертвами. Чим раз частіше чути було слова: „Засуджений на смерть!“ — і засуд сейчас виконуваво.

— Анрі Кергюе! — крикнув писар і 18-літній молодець відлучився від свого товариства та виступив перед трибуналом. Поклонився суді так свободно, немов був на версальському дворі і навіть, здавалось, не згадувався, що ждала його люта смерть.

— Вас обжалують о заговірі проти Республіки — сказав Каррієр. — Ви належали до змови проти моєго життя.

Молодець поглянув на него своїми ясними очима і відповів поволі, але съміло:

— Вам завдачую смерть моєго бітця і маю звичай платити своїм довгам.

— Анрі — відозвався ся благаючий голос женщини.

Каррієр кинув лютий погляд довкола себе і Кергюета відведеного.

Перед судисю стояли тепер дві жінки. Він спитав старшу:

— Чи ви мати того молодого чоловіка?

— Так, а то его сестра.

— Називаєте ся?

— Йолянда з Клервіль Кергюе.

Судия глядів довшу хвилью на обжаловану, відтак сказав: — Всі троє засуджені на смерть!

Засуджені відведено тепер до вязниці і о 9 годині вечором розпочалася екзекуція. Звязаних по двоє, всаджувано нещастних на човна, там їх убивано багнетами або шаблями, а їх тіла викидано у воду. Але той спосіб вже не вдоволяв Каррієра і він приказав, аби засуджені зганяно соками на велике вязниче подвіре і там їх розстрілювано.

Маркіза Кергюе і її діти ждали мовчачі своєї долі, коли вязничний дозорець увійшов і велів дочці іти з собою.

— Для чого нас розлучають? — скривнула мати.

— На приказ горожанина Каррієра — відповів дозорець. — Спішіться!

Попрашавши ся з матерю пішшла молода дівчина з дозорцем до страшного Каррієра. Коли там явила ся, той довго її приглядався, відтак спитав:

— Як називаєте ся?

— Іванна Кергюе.

— Любите вашу матір?

— Ох так, пане — відповіла дівчина дрожачи зі страху.

— Кілько літ маєте?

— Шіснацять.

— То ще не научили вас говорити неправди. Слухайте мене: Ось тут маєте лист, який вам даю під усідливим, що мені обіцяйте не отиарати його перед півноччю. Впрочому не съміте о тім нікому говорити. Обіцяєте мені то? Добре, можете іти.

Налякані дівчині взяла лист, сковала його за корсет і відійшла з дозорцем до вязниці. Заки ще мала час відповісти на тривожні питання матері і брата, яківся чоловік з пістолетом в руці, дав їм знак іти за собою і вивів їх в вязницю. Відтак приказавши їм мовчати, подав рама Іванні, між тим як Анрі вів свою тремтічу зі страху матір. По кількох

хвильях прийшли над берег ріки і побачили, що находитися недалеко місця, де відбувалися того дня екзекуції. Їх провідник дав знак і сейчас висунуло ся з пітьми човно.

— Всідайте! — сказав до них тихо і скоро всіли, поплив з ними на середину ріки.

Всі троє з бичими серцями ждали тепер своєї послідної хвилі. В кількох хвильях немов переживали ціле своє попереднє життя з всіми радостями і смутками аж до послідного нещастя, яке їх стрітило.

Нараз побачили перед собою великий корабель і заки мали час прийти до себе з зачудовання, опинилися на єго покладі, а човно відпліло назад до берега.

— Що то значить? — спитав Анрі.

— Що ви уратовані! — відповів капітан корабля.

— Уратовані, як?

— Того вже не можу вам сказати. Знаю лише тільки, що перед кількома годинами прислано мені велику суму грошей і приказ заїхати тут на трех подорожніх, які мають їхати до Англії. Приказ був підписаний про-консулом Каррієром. За кілька днів, коли позволить погода, будемо в Англії.

Мала родина майже не врячи своїм ушам гляділа на себе з радостю і пані Кергюе по короткій молитві відоївала ся:

— Але хто може бути той незнакомий приятель?

Нараз спітала Іванна капітана, котра година.

— Як раз пів до першої — відповів той.

Іванна виймала скоро лист, отворила його і питала: „До панни Йолянди Клервіль!“

— То до тебе, мамо — сказала віддаючи його матері, але маркіза дала єго синові з просьбою, аби єго голосно відчитав. Лист звучав: „Перед двадцятьма літами, в день вашого весілля, поклали ви цвіт в вашій весільній киції на домовину моєї улюбленої сестри; она мала як раз шіснацять літ. І я хочу платити моїм довгам і за ваш цвіт даю вам три життя“.

— О Г О Л О Ш Е Н Я . —

6 простирадл

в найкращого льну, дуже добрий гатунок. К 15.—
30 м. добрих репшток сортованих — 8 м. дов. К 18.—
На жадане видаємо даром і оплачено взірці льняних і бавовняних виробів — як також модного бархану і фланелі.

Ткальня полотна і вовни
Братів Крейцар
Добрушка (Чехія).

МІД! МІД!

то здоровле!

Свіжий липовий, курячий, густий, або пусто пливна пастка „raritas Medoboriv“
більше 8 К 50 с. франко.
Корнєвич, ем. учитель, Іванчани.

Михайло Скірка

римар і сідельник
у Відні Ш. Реннвег ч. 38

поручас

богатий вибір сідел і всякої упряжі для коней, а також торби до подорожі, ручні куфери, пульреси, торбинки для дам та всілякі вироби зі шкіри.

Ціни приступні.

Різдвяна

розпродаж

розпочата!

1.000 штук румурського полотна 20 м. 11 К.
5.000 штук простирадл льняних 150/200 см.

великих, 1 штука К 2.50
Прехороші взори ріжного рода полотен, вовняних виробів і найкращого сорта барханів
даром і оплатно.

Ткальня
Братів Крейцар
Добрушка (Чехія).

Ст. Соколовского

Головне бюро дневників

і оголошень

у Львові пасаж Гавсман ч. 9

приймає пренумерату і оголошення до всіх дневників краївих і заграницьких.

До „Народної Часописи“ і „Газети Львівської“ може принимати оголошення виключно лише агенція.